

MALİYYƏ MENECEMENTİNİN

MƏZMUNU VƏ MƏQSƏDİ

Maliyyə menecmenti müəssisənin maliyyə resurslarının formalaşması və istifadə olunması ilə bağlı idarəetmə qərarlarının reallaşdırılması üsullarının sistemidir.

MALİYYƏ MENECEMENTİNİN MƏQSƏDLƏRİ

Strateji məqsədlər – öz fəaliyyəti zamanı müəssisənin rəhbər tutduğu istiqamətlər. Onlar müəssisənin sahibləri, baş direktoru və ya direktorlar şurası tərəfindən müəyyənləşdirilir.

- reproduksiya
- mənfəətin maksimallaşdırılması
- sahiblərin məişət durumunun yaxşılaşması
- müəssisənin adi səhmlərinin bazar qiymətinin artması

Taktiki məqsədlər – strateji məqsədlərin müəssisənin şöbələri arasında bölüşdürülməsindən yararır.

- xərclərin minimallaşdırılması
- şəxsi bazar sektorunun genişləndirilməsi
- rəqabət
- müflisləşmənin qarşısının alınması
- risklərin minimallaşdırılması
- iqtisadi artım
- istehsal və satış həcmnin artırılması

Normativlər – məsələlərin həlli zamanı əldə edilən nəticələrin müəyyən məhdudiyətlər çərçivəsində olmasıdır. Onlar maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin göstəricilər sistemində əsaslanır. Bura müəssisənin əmlak vəziyyətinin, likvidliyin, işgüzarlığın, rentabelliğin, qiymətli kağızlar bazarında olan vəziyyətinin qiymətləndirilməsi daxildir.

Maliyyə menecmentinin əsas məqsədi – müəssisə sahiblərinin cari və perspektiv dövrdə məişət durumunun yaxşılaşmasıdır, özünü müəssisənin bazar qiymətinin artmasının təmin edilməsində büruzə verir. Bu da öz növbəsində sahiblərin maliyyə maraqlarının reallaşmasıdır.

Maliyyə menecmentinin əsas məqsədi	Maliyyə menecmentinin əsas məqsədinə nail olmasına yönələn əsas məsələlər
Müəssisə sahiblərinin cari və perspektiv dövrdə məişət durumunun yaxşılaşmasıdır	- Müəssisənin cari dövr ərzində inkişafı ilə bağlı məsələlərinin həlli üçün lazımı maliyyə resurslarının formalaşması. - Müəssisə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri kəsişməsində formalaşmış maliyyə resurslarının effektiv istifadəsinin təmin edilməsi. - Maliyyə dövriyyəsinin optimallaşdırılması. - Maliyyə riskinin gözlənilən səviyyəsində müəssisə mənfəətinin maksimallaşmasının təmin edilməsi. - Mənfəətin gözlənilən səviyyəsində maliyyə riskinin səviyyəsinin minimallaşmasının təmin edilməsi. - İnkişaf prosesində müəssisənin sabit maliyyə balansının qorunması

Müəssisənin cari dövr ərzində inkişafı ilə bağlı məsələlərinin həlli üçün lazımı maliyyə resurslarının formalaşması. Bu məsələnin həlli üçün aşağıda qeyd olunanlar təmin edilməlidir: Gələcək dövr üçün müəssisənin maliyyə resurslarına olan ümumi tələbatının müəyyənəndirilməsi, daxili imkanlar hesabına kənardan cəlb olunan vəsaitlərin minimallaşdırılması, kənardan cəlb olunan vəsaitlərin hesabına daxili resursların formalaşmasının məqsədə uyğunluğunu müəyyən etmək, borc maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsinin idarə edilməsi, maliyyə kapitalının formalaşmasında mənbə strukturunun optimallaşması.

Müəssisə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri kəsişməsində formalaşmış maliyyə resurslarının effektiv istifadəsinin təmin edilməsi.

Formalaşmış maliyyə resurslarının həcmi, bölüşdürülməsinin optimallaşması müəssisənin istehsal və sosial inkişafı üçün maliyyə resurslarının istifadəsində lazımı mütənasibliyin təyinatını nəzərdə tutur. Maliyyə resurslarının müəssisənin əsas fəaliyyət istiqamətləri üzrə istifadə edilməsində müəssisənin inkişafının strateji məqsədləri və xərclənən vəsaitlərin qayıtma səviyyəsi nəzərə alınmalıdır.

Maliyyə dövriyyəsinin optimallaşdırılması. Bu məsələ pul vəsaitlərinin dövriyyəsi

zamanı onun effektiv idarə edilməsi, mədaxil və məxaric həcmnin ayrı dövrlər üzrə sinxronlaşması və dövriyyə aktivlərinin likvidliyinin lazımı səviyyədə saxlanılması ilə həll olunur. Bundan əlavə, inflyasiyanı nəzərə alaraq sərbəst qalan pul vəsaitlərin həcmnin minimallaşdırılması məqsədə uyğundur.

Maliyyə riskinin gözlənilən səviyyəsində müəssisə mənfəətinin maksimallaşmasının təmin edilməsi. Bu məsələ müəssisə

aktivlərinin effektiv idarə olunması, onların həcmnin və tərkibinin optimallaşması ilə həll olunur. Bundan əlavə, müəssisənin iqtisadi inkişafına nail olması üçün xalis mənfəətin maksimallaşması tələb olunur. Bu da öz növbəsində effektiv vergi, aşınma

və dividend siyasətinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

Mənfəətin gözlənilən səviyyəsində maliyyə riskinin səviyyəsinin minimallaşmasının təmin edilməsi. Bu məsələ həm bütün maliyyə fəaliyyətinə, həm də ayrı əməliyyatlara xas olan maliyyə risklərinin effektiv idarə olunması ilə həll olunur. Proses maliyyə risklərinin ayrı-ayrı növlərinin qiymətləndirilməsini, profilaktikas-

baxmayaraq bir biri ilə bağlıdır. Bu səbəbdən maliyyə menecmentində olan ayrı məsələlər yeganə məqsədə çatmaq üçün birgə optimallaşmalıdır.

Nəticədə maliyyə menecmentinin qarşısında duran əsas məsələni aşağıda qeyd olunan qaydada formalaşdırmaq olar:

- müəssisənin hər inkişaf mərhələsində qoyulan məqsədə nail olmaq;
- maliyyə sabitliyinin və ödəmə

İnkişaf prosesində müəssisənin sabit maliyyə balansının qorunması.

Bu hal müəssisənin bütün inkişaf mərhələlərində yüksək maliyyə sabitliyi və ödəniş qabiliyyətli olmasını nəzərdə tutur. Bu məqsədə aktivlərin və kapitalın optimal strukturunun formalaşması, investisiya tələbatının daxili imkanlar hesabına ödənilməsinin lazımı səviyyəsi ilə nail olmaq olar.

nı və minimallaşmasını nəzərdə tutur.

Maliyyə menecmentinin yuxarıda araşdırdığımız bütün məsələləri istiqamət fərqlərinə

qabiliyyətinin qorunması şərti ilə onun bazar qiymətinin artırılması;

- idarəetmə qərarlarının qəbulu zamanı mənfəət səviyyəsi ilə risklərin nisbətini optimallaşdırmaq.

Bağırov Ramil

Maliyyə menecmenti ümumi menecmentdə mərkəzi yer tutur. O, menecmentin digər hissələrinin nəticələrini koordinasiya etmək imkanı yaradır.